

er min Kirke; men det kan dog ikke være meent i anden Betydning, end at jeg, naar jeg selv boer paa Njbmagergade, kan sige: Njbmagergade er min Gade. Meningen med Hensyn til Kirken er den, at, naar Præsten har Brug for den, saa staaer den til hans Tjeneste, men, saasnart det ordnes saaledes — og det er ogsaa udtrykkeligt udtalt i denne § 4 —, at en fremmed Præst kun da kunde benytte et saadant Sogns Kirke, naar den egentlige Præst eller de flere Præster, som vare ansatte ved denne Kirke, ikke havde Brug for den, saa komme de jo ikke paa nogen Maade til at støde sammen, og saa kommer Menigheden ogsaa til at se, at den virkelig har ligesaa fuld Ret til selv at kalde Kirken sin, som Præsten kalder den sin. De øvrige Paragrapher, som i dette Diebliff ere under Forhandling, navnlig den 8de Paragraph, gaae ud paa, at, dersom der skulde indtræde saadanne Tilfælde, at Egtesfolk, som ville leve adskilte fra hinanden og efter de borgerlige Love ere nødte til, forinden de kunne naae deres Duffe, at skaffe Vidnesbyrd for, at geistlig Mægling har været forsøgt forgæves, muligens kunde blive saavidt enige, at de vilde henvende sig til en Præst udenfor Sognet, da skulde det ikke være dem formeent, og naar han havde givet dem det behørigte Vidnesbyrd, skulde det være ligesaa gjældende for Retten, som om det var udstedt af deres Sognepræst. Endelig gaaer den 9de Paragraph ud paa at udtale sig bestemt om et Punct, med Hensyn til hvilket Udvalget har meent, at det var nødvendigt at forstikke sig mod mulige Indvendinger. Man har nemlig meent, at der kunde komme saadanne Indvendinger frem: Ja, hvad er det egentlig Præsterne, — thi der er jo en Deel Præster, som vuse det, — sigte til, uden at de ved en saadan Frihed ogsaa tænke paa, at de med det Samme skulle vinde en saadan Magt, at de kunde sige til deres Sognesfolk: Vi vilde ikke være Eders Præster, vi vilde kun have Eders Tiende? For at undgaae dette, har Udvalgets Fleertal udtrykkeligt tilføjet § 9, som gaaer ud paa, at Præster i Folketirke under Paaskud af denne kirkelige Frihed ikke paa nogen Maade maae nægte noget som helst. Sognebarn deres præstelige Tjeneste.

Ved disse Bemærkninger skal jeg for Diebliffet lade det berøe og afvente mulige Indvendinger mod de foreliggende Paragrapher.

Safs: Jeg vil foreløbigt kun tillade mig at gjøre det ærede Thing opmærksom paa, at jeg har forsøgt at fastholde et af de Grundprinciper, hvorpaa mit Forslag hviler, nemlig det, som med saa Ord kan udtrykkes i den Sætning: „Giv Staten, hvad Statens er, og Kirken, hvad Kirkens er“. Vi vide det, Historien har skrevet det med sørgelige Træk for os, baade her i Landet og i alle andre Lande, at der igjennem en Række af Aarhundreder har været en stor Strid mellem hvad der paa den ene Side kan kaldes Statsmagten, og paa den anden Side Hierarchiet. Staten har igjennem sine Regeringsmænd og sine Jurister søgt at tilrane sig at herste over Kirkens aandelige Ting, medens Hierarchiet har søgt at tilrane sig Statens verdslige Eiendomme, og søgt at føre en verdslig Arm over Alt, søgt at føre et verdsligt Sværd over Folkene i Landet. Naar jeg gaaer ud fra den Forudsætning, at, for at ordne disse Forhold og gjøre dem taalelige i et Land, der, som jeg haaber, endnu i en rum Tid er bestemt til at være Fredens Hjem, saa mener jeg, at vi maae søge at ordne dem saaledes, at Staten giver Kirken sin aandelige Frihed tilbage, sin Frihed til at råde over dens egne Ting, medens Kirken, trods alle de Hierarcher, der endnu maatte findes i den, medens ogsaa den Kirke, der findes her i Landet, siger jeg, hvad enten den kaldes den evangelisk-lutheriske, eller, som i andre Lande den biskoppelige eller calvinistisk-reformerte, eller med hvad Navn den end lader sig kalde, den Kirke, der bekynder den Stifter, som har sagt, — hvad jeg troer er Alle bekendt her —: „De vilde Dyr have Guller og Buglene under Himlen have Neder, men Menneskets Son har ikke det, han kan helde sit Hoved til,“ den Kirke, hvis Stifter har sagt dette, og som bekyndes her i Landet, har til alle Tider, naar den er bleven hoirosfiet, aldrig begjæret andre Vilkaar i verdslig Henseende end dem, dens Stifter har havt. Derfor opgiver Kirken frivilligt Alt, hvad Hierarchiet har kaldet Kirkens Gods, derfor siger Kirken: Alt, hvad I kalde Præstetjender, Præstegaarde,